

SUPPLEMENT

AU No. 91 DE L'ABEILLE MOLDAVE.

ТЪЛМЪЧИРЕ ХАТТИ-ШЕРИФУЛУЙ

ЧЕТИТ АН АДУНАРЕ ЧЕ СЪ ФЪКУ ЛА ГУЛАХАНЕ

Ан 3 Ноемврие 1839.

Тоуї Ан деевцие шиї кз Ан челе АТЗИ епохе а Монархіеї Отомане, сазвителе АНВЦУЗТЪРІ а Коранъ-лъї ши леџиле АМПЗРЦІЕї ера о правіахъ пѣрѣре чинстїтз. Де ачеїа АМПЗРЦІА споре Ан пѣтере ши Ан мзрїме ши тоуї сѣпѣшії, фзрз деевцире кзцїгасз Андемзнарє ши ферїчїре ла че маї АНАЛТЗ треаптз. Де 150 анї ын шїр де АТЗМПАЗРІ ши де прїчїні фелѣрїте аї прїле-жїт контенїре де а сз сѣпѣне кандїчеї сфїнте а леџїлор ши регламентелор нзскѣте дїн елє, ши пѣтереа ши фе-рїчїреа де маї АНАІНТЕ с'аї префзкѣт Ан сазвзченє ши сзрзчїе: ачаста есте о довадз кз о АМПЗРЦІЕ АШІ пїорде тоатз статорнїчїре атѣнче канд Анчетєазз аші пзхї леџїле салє.

Ачестє лѣзрї де самз сѣнт не Анчетѣт де фазз мїнцєї Ноастрє ши дїн зїоа Анзалцєрїї Ноастрє пе Трон вїнеле опцєск, Амвзнзтзцїре стзрїї провинцїїлор ши ы-шѣраре поподрзлор, аї фост сїнгѣра єї гзндїре. Дечї лѣзнд чїнева Ан прївїра похїцїа геогрфїкз а провин-цїїлор Отоманє, родїреа пѣмзнтѣлѣї, дєстоїнїчїєа ши Анцзлєрїєа лзкзїторїлор сз ва Акрєдїнцз кз сзлїндѣсз а гзсї мїжлодчєлє їзѣтїтоаре, їсправа, ла карє кѣ ажѣ-торїя лѣї Дѣмнехзѣ, Ної нздзждѣїм а жнїцє; полте фї довадїтз Ан време де кѣцїва анї. Аша дар плїн де Акрєдїре Ан ажѣторїя Пре-Аналтѣлѣї, Антемеїєт пе мїжлочїрєлє Пророкѣлѣї нострѣ, Ної сокотїм де кѣвїнцз а кѣѣта прїн нїцє леџїрїї нозз сз се деїє про-вїнцїїлор че алкзтѣїєск АМПЗРЦІЕ отоманз флчєре де вїне а ынєї бѣне адмїнїстрацїє.

Ачестє леџїрїї требѣїє маї кѣ самз сз се Анте-меїєзе пе трїї понтѣрї, карє сзнт: 1-ї сїгѣранцїєлє че кїззшлѣїєск сѣпѣшїлор Ношрї о деплїнз сїгѣрїтате вїє-цєї, чїнстєї, ши лверєї лор; 2-лє ын кїп регѣлат де а ашезз ши а лѣа вїрѣрїлє; 3-лє ын кїп асзміне регѣлат пєнтрѣ стрзнїрєа солдацилор ши пе кзтз време сз сазжаскз.

Шї Ан адевзр, аї вїаца ши чїнстєа нѣ сѣнт одол-рзлє чєлє маї скѣмпє? карє ом оаре, кѣ тоатз ыра че характїрѣ лѣї Аї Ансѣфлз асѣпра сзлнїчїєї, сз ва пѣ-

TRADUCTION DU HATTI SCHÉRIFF

LU DANS LA RÉUNION QUI A EU LIEU A GULHATÉ

Le 3 Novembre 1839.

Tout le monde sait que, dans les premiers temps de la monarchie ottomane, les préceptes glorieux du Coran et les lois de l'empire étaient une règle toujours honorée. En conséquence, l'empire croissait en force et en grandeur, et tous les sujets, sans exception, avaient acquis au plus haut degré l'aisance et la prospérité. Depuis 150 ans, une succession d'accidents et des causes diverses ont fait qu'on a cessé de se conformer au code sacré des lois et aux règlements qui en découlent, et la force et la prospérité antérieures se sont changées en faiblesse et en appauvrissement: c'est qu'en effet un empire perd toute stabilité quand il cesse d'observer ses lois.

Ces considérations sont sans cesse présentes à notre esprit, et depuis le jour de notre avènement au trône, la pensée du bien public, de l'amélioration de l'état des provinces et du soulagement des peuples n'a cessé de l'occuper uniquement. Or, si l'on considère la position géographique des provinces ottomanes, la fertilité du sol, l'aptitude et l'intelligence des habitants, on demeurera convaincu qu'en s'appliquant à trouver les moyens efficaces, le résultat, qu'avec le secours de Dieu nous espérons atteindre, peut être obtenu dans l'espace de quelques années. Ainsi donc, plein de confiance dans le secours du Très-Haut, appuyé sur l'intercession de notre Prophète, nous jugeons convenable de chercher par des institutions nouvelles à procurer aux provinces qui composent l'empire ottoman le bienfait d'une bonne administration.

Ces institutions doivent principalement porter sur trois points, qui sont: 1. les garanties qui assurent à nos sujets une parfaite sécurité quant à leur vie, leur honneur et leur fortune; 2. un mode régulier d'asseoir et de prélever les impôts; 3. un mode également régulier pour la levée des soldats et la durée de leur service.

Et en effet, la vie et l'honneur ne sont-ils pas les biens les plus précieux qui existent? Quel homme, quel que soit l'éloignement que son ca-

те опрі де а н'о лмерзцоша ши а прічіиші прін іа рѣѣ окзрмѣреї ши цзрїї, кѣнд віаца ши чінстеа лѣї лї сѣнт лн прїмеждіе? пар дакз, дїн лмпротївз лн ачостз прївіре, сз бѣкѣрз де о дїплїнз сігѣрїтате, ел атѣнче нѣ сз ва авате де пе кзіле чінстеї ши а дрептзїї ши тоате фаптеле лѣї в'ор цѣнтї кзтрз бїнеде окзрмѣреї ши а фрацілор лѣї.

Даказ лн прївіреа авереї ліпсеїе сігѣрїтате, фіеш-каре стз рзче ла грѣла стзпѣнїторѣлѣї ши а патріеї; нїме нѣ сз лнделетнїчеїе ла лнаїнтіріле авереї ок-щесїї, лмбїердосїт фіїнд де лнсѣші а сале лнгрїжірї. Даказ дїн лмпротївз четзцанѣла стзпѣнїе кѣ лнкре-дере пропрїетзїїле сале де орї ши че фіре, атѣнче плїн де сіргїнцз пентрѣ інтересѣріле сале, акзрора черк сз озлеїе а лзрїї спре лші лнтїнде пе ачела а мѣлзмірілор сале, ел сімте пе фіешкаре зї спорїнд лн ініма са драгосте кзтрз стзпѣнїторѣї ши патріе. Ачесте семтїменте сз фак лн ел ізворѣла фаптелеор челор маї вреднїче де лѣдз.

Днтрѣ кѣт прїбеїе ашезареа регѣлатз ши хотз-рѣтз а бїрѣрілор, есте пре важнїк де а регѣларїсі ачостз матерїе, кзчї статѣла каре, спре апзрареа пз-мѣнтѣлѣї сѣѣ, есте сіліт ши сѣпѣс ла фелїсїте кел-тѣеле, нѣ лші поате лнкіпѣї банїї требїнчоші пентрѣ арміїле сале ши алте лнтребїнцзрї, декѣт нѣмаї прїн азріле арѣнкате асѣра сѣпѣшілор лѣї. Кѣ тоате кз, славз лѣї Дѣмнезѣѣ, ачїї дїн Ампрзцїа Ноа-стрз сѣнт де вре'о кѣтзѣа време мѣнтѣїї де рѣѣла монополїлор, фзрз кале прївіте одїнесарз ка ҃н ізвор де венїтѣрї, ҃н лнрзѣтзїїт обїчеїѣ сз маї пз-стреахз лнкз де шї ел нѣ поате аве де кѣт нїче рз-ле ҃рмзрї ши анѣме ачела а хзрзхїрілор даде спре відере ши кѣноскѣте сѣпт нѣміре де іа тіз ам. Дн о аша сістїмз адмїнїстрація цївілз ши фїнанцїерз а ҃неї локалітзїї есте пзрзсітз лндесїне стзпѣнїреа ҃-нѣї сінгѣр ом, адекз, ҃не орї лн мѣнїле де фіер а патїлор челор маї сзанїчїтаре ши маї лакоме, кзчї даказ ачест нзїмїторѣї нѣ ї бѣн, ел нѣ ва аве алтз грїжз декѣт нѣмаї фолосѣла лѣї.

Есте дечї де невое кз де акѣм лнаїнте асѣра фіешкзрїа мздѣларе а соїетзїїї отомане сз фіе а-шзхатз о таксіе пентрѣ о хотзрїтз сомз де бїр, по-трївїт авереї ши лнкіпѣрілор сале, ши кз пісте ачас-та нїмік сз нѣ маї полтз фі черѣт де ла ел. Асе-міне требїе кз нїче лецїрї спеціале сз хотзрєаскз ши сз мзрїїнеаскз келтѣелїле арміїлор ноастре де пе ҃скат ши де пе апз.

Кѣ тоате кз, дѣпз кѣм Ної ам маї зїсо, апар-реа цзрїї есте ҃н лѣкрѣ важнїк, ши кз есте о даторїе пентрѣ тоїї лзкѣїторїї ка спре ачест сфѣршїт сз деїе солдаци, дар с'лѣ фзкѣт де невоїе де а сз статор-

ractère lui inspire pour la violence, pourra s'em- pêcher d'y avoir recours et de nuire par là au gouvernement et au pays, si sa vie et son hon- neur sont mis en danger? Si au contraire il jouit à cet égard d'une sécurité parfaite, il ne s'écartera pas des voies de la loyauté et tous ses actes concourront au bien du gouvernement et de ses frères.

S'il y a absence de sécurité à l'égard de la fortune, tout le monde reste froid à la voix du Prince et de la patrie; personne ne s'occupe du progrès de la fortune publique, absorbé que l'on est par ses propres inquiétudes. Si au contraire le citoyen possède avec confiance ses propriétés de toute nature, alors, plein d'ardeur pour ses affaires, dont il cherche à élargir le cercle afin d'étendre celui de ses jouissances, il sent chaque jour redoubler en son coeur l'amour du Prince et de la patrie, le dévouement à son pays. Ces sentimens deviennent en lui la source des actions les plus louables.

Quant à l'assiette régulière et fixe des im- pôts, il est très-important de régler cette mati- ère, car l'état, qui est, pour la défense de son territoire, forcé à des dépenses diverses, ne peut se procurer l'argent nécessaire pour ses armées et autres services, que par les contributions le- vées sur ses sujets. Quoique, grâces à Dieu, ceux de notre empire soient depuis quelque temps délivrés du fléau des monopoles, regardés mal à propos autrefois comme une source de revenu, un usage funeste subsiste encore, quoiqu'il ne pu- isse avoir que des conséquences désastreuses; c'est celui des concessions vénales connues sous le nom d'iltizam. Dans ce système l'administration ci- vile et financière d'une localité est livrée à l'ar- bitraire d'un seul homme, c'est-à-dire, quelque fois à la main de fer des passions les plus vio- lentes et les plus cupides, car si ce fermier n'est pas bon, il n'aura d'autre soin que son propre avantage.

Il est donc nécessaire que désormais chaque membre de la société ottomane soit taxé pour u- ne quotité d'impôt déterminée, en raison de sa fortune et de ses facultés, et que rien au delà ne puisse être exigé de lui. Il faut aussi que des lois spéciales, fixent et limitent les dépen- ses de nos armées de terre et de mer.

Bien que, comme nous l'avons dit, la dé- fense du pays soit une chose importante, et que ce soit un devoir pour tous les habitans de four- nir des soldats à cette fin, il est devenu neces-

нічі леуїрії спре а сз регуларісі пзрѣшіе че фіешкаре локалітате ва требѣ сз деіе, потрібіт невоіор времії; ші спре а мзрціні ла 4 саѣ 5 ані времеа саѣжвеї мілітаре. Кзчі есте о фанѣ недрепѣтз ші тот о датз о ловітѣрз оморѣтоаре пентрѣ агрїкѣлтѣрз ші індѣстріе де а лѣа, кѣ невргаре де самз кѣтрз попѣлациа респектївз а локарілор; дїн ҃нѣла маї мѣлїї, дїн латѣла маї пѣціні оаменї, де кѣт еле пот да; асемїне опрїнд пе солдаці тоатз віаца лор лн саѣжвез сз прїчїнѣще прїн ачаста нѣ нѣмаї дезнз-дзжѣвіреа лор дар ші дезнородїреа цзрїї.

Лн скѣрт, фзрз фелѣрїтеле леуїрії, акзрора невоіе с'аѣ вкѣт, нѣ есте пентрѣ лмпзрзціе нічі пѣтере, нічі ворзціе, нічі ферїчіре, нічі лініще; са требѣіе дїн лнпротївз сз ле аціепте де ла фіїндареа ачестор нѣлз леуїрії.

Де ачеіе дар де акѣм лнїнте прїчїна фіешкзрѣіе лнвіновзціт ва фі окѣщеіе цїѣдекатз, потрібіт дѣмнежзещїї ноастре леції, дѣлз черчетзрїле фзкѣте, ші лн време кѣт нѣ ва фі ҃рмат о регулатз цїѣдекатз, нїме нѣ ва пѣте, таїнік саѣ пѣвалк сз омораре пе оалтз персоанз прїн отравз саѣ прїн орї ші че алтз педепсз.

Нѣ ва фі ертат нїмзрѣіе де а сз атїнде де чїнстеа орї ші акѣї.

Фїешкаре ва стзпжні прїпрїетзціле сале де орї ші че фіре, ші ва фі болнік а ле лнтреевінца дѣлз а са воїнцз ші кѣ че маї деплїнз словоженїе, фзрз ка нїме сзла поатз лмпїедека; дечї, де пїлдз мошениторїї невіноваци а ҃нѣї вкѣт де крїмінал нѣ вор фі нічі кѣм ліпсїї де а лор леуїрїте дрїтѣрї ші авереа віноватѣлї нѣ ва фі конфїкатз.

Ачесте дзнѣрїї лмпзрзтеції прївінд пе тоці сѣпшїї Ноцрї, де орї ші че релїгіе саѣ сектз ар пѣте фі, еї сз вор вѣкѣра де еле фзрз деоскѣре. О деплїнз сї҃҃рїтате есте дечї ҃зрз҃їтз де Ної лзкѣїторїлор лмпзрзції пентрѣ віаца, чїнсте ші авереа лор, аша прекѣм о чере ші сфжнта ростїре а леції ноастре.

Кѣт пентрѣ челелалте понтѣрї, фіїнд кз еле требѣок сз фіе регуларїоте прїн конкѣрсах а нїще око-тїнче лѣмінате, ал Нострѣ сфат а дрептзції (адз-оїт де мздѣлзрї нѣлз, атѣт пе кѣт ва фі де невое) ла каре сз вор лнтрѣні лн одрешкаре зїле че нѣї вом ҃отзрї, міністрїї Ноцрї ші фрѣнташїї лмпзрзціеї, сз ва адѣна спре а статорнїчі леуїрїї регламентаре ас҃҃пра понтѣрїлор сї҃҃рїтзції віеції ші аверїї, ші ас҃҃пра ачелѣіе а ашззрїї вірѣрїлор. Фїешкаре лн ачесте адѣнзрї жшї ва да словоа ідеїле сале ші а са сокотїнцз.

saire d'établir des lois pour régler les contingents que devra fournir chaque localité, selon les nécessités du moment, et pour réduire à 4 ou 5 ans le temps du service militaire. Car c'est à la fois faire une chose injuste et porter un coup mortel à l'agriculture et à l'industrie, que de prendre sans égard à la population respective des lieux, dans l'un plus, dans l'autre moins d'hommes qu'ils n'en peuvent fournir; de même que c'est réduire les soldats au désespoir, et contribuer à la dépopulation du pays, que de les retenir toute leur vie au service.

En résumé, sans les diverses lois dont on vient de voir la nécessité, il n'y a pour l'empire ni force, ni richesse, ni bonheur ni tranquillité; il doit au contraire les attendre de l'existence de ces lois nouvelles.

C'est pourquoi désormais la cause de tout prévenu sera jugée publiquement, conformément à notre loi divine, après enquête et examen, et, tant qu'un jugement régulier ne sera point intervenu, personne ne pourra, secrètement ou publiquement, faire périr une autre personne par le poison ou par tout autre supplice.

Il ne sera permis à personne de porter atteinte à l'honneur de qui que ce soit.

Chacun possèdera ses propriétés de toute nature, et en disposera avec la plus entière liberté, sans que personne puisse y porter obstacle; ainsi, par exemple les héritiers innocens d'un criminel ne seront point privés de leurs droits légaux et les biens du criminel ne seront pas confisqués.

Ces concessions impériales s'étendant à tous nos sujets, de quelque religion ou secte qu'ils puissent être, ils en jouiront sans exception. Une sécurité parfaite est donc accordée par nous aux habitants de l'empire, dans leur vie, leur honneur et leur fortune, ainsi que l'exige le texte sacré de notre loi.

Quant aux autres point, comme ils doivent être réglés par le concours d'opinions éclairées, notre conseil de justice (augmenté de nouveaux membres, autant qu'il sera nécessaire) auquel se réuniront, à certains jours que nous déterminerons, nos ministres et les notables de l'empire, s'assemblera à l'effet d'établir des lois réglementaires sur ces points de la sécurité de la vie et de la fortune, et sur celui de l'assiette des impôts. Chacun, dans ces assemblées, exposera librement ses idées et donnera son avis.

Лецијирале че привеск регуларизиера слѣжвеї милітаре сз в'ор дебата ла офатѣла милітар а кзріе сеанце сз вор цїне лн палатѣла сераскерѣлѣї.

Андатз че о лецијире ва фі офѣршітз, пентрѣ ка деапѣрѣре сз айвз тзріе шї лнтревѣинцаре, е Ні ва фі лнфзцощатз; Ної о вом лнтрерио прин а Ноастрз лнхѣвїинцаре, пе каре вом скріо ла лнчепѣт кѣ лмпзрзтедска Ноастрз мѣнз.

Фїнд кз ачесте поменїте інстїтѣцїї нѣ цантеск кзтрз алтз декѣт спре лнфлорїера религіеї, гѣвернѣлѣї, а націеї шї а лмпзрзцїеї, Ної Не лндаторїм а нѣ фаче нїмїк каре сз фіе лмпротїва лор, шї дрепт кїззшіе фзгздѣїнцїеї Ноастре, Ної воїм ка, дѣпз че еле сз в'ор депѣне лн сала ѣнде сз афлз мантаоа сазвїтз а Пророкѣлѣї, де фацз кѣ тоате ѣлемалїе шї фрѣнташїї лмпзрзцїеї, сз цїѣрѣм пе нѣмеле лѣї Дѣмнежеѣ, лндаторїнд лн ѣрмз сз цїѣре ѣлемалїе шї фрѣнташїї лмпзрзцїеї.

Дѣпз ачаста, ачела каре дїнтрѣ ѣлемале сѣѣ дїнтрѣ фрѣнташїї лмпзрзцїеї, сѣѣ орї шї каре алтз персоданз ва кзлка ачесте лецијї, ва фі, фзрз вѣгаре де самз кзтрз рангѣл, чїнстїре шї кредитѣл персоданеї, пе депсїт потрївїт вїновѣцїеї сале, кїне доведїтз. О кодїкз крїмїналїчаскз ва фі алкзтѣїтз спре ачест скопос.

Аша преѣм лнтревѣїнцїї лн слѣжез а лмпзрзцїеї прїїмеск асгзѣї о леафз потрївїтз, шї кз сз вор регуларїеї лефіале ачелора акзрора слѣжез нѣ ар фі лнкз лндестѣла де рзоплзтїте, о аспрз лецијире сз ва статорнїчї лнпротїва негѣцзрїї фаворѣлѣї шї а слѣжевелор (рѣшвет) пе каре леѣеа Дѣмнежеѣскз нѣ лнхѣвїїнцзз шї каре есте ѣна дїн челе маї де кзпїтенїе прїчїнї а скздерїї лмпзрзцїеї.

Дїспозїцїїле маї сѣе хотзрѣте фїнд о деплїнз прїфачере шї о лнїре а веїлор обїчєїрї, ачастз лмпзрзтедска поренкз сз ва пѣвлїкарїеї лн Константїнополї шї лн тоате локѣрїле лмпзрзцїеї Ноастрѣ, шї ва тревкї сз фіе офїцїал лмпзрзтзшїтз тѣтѣрор амбасадорїлор пѣтерїлор прїетїне лзкѣїнд ла Константїнополї, пентрѣ ка іеї сз фіе марторї лшзгзрїї ачестор інстїтѣцїї, каре, врѣнд Дѣмнежеѣ, в'ор фі вечнїче.

Бїне воїнд Дѣмнежеѣ Пре-Дналтѣл, сз не айвз пе тоцї лн а са офѣнтз шї вреднїкз пазз.

Ачїї каре вор фаче ѣн акт лмпротїва ачестор де фацз інстїтѣцїї сз фіе сѣпт влзсгзмѣл Дѣмнежеѣск, шї лїпсїцїї пентрѣ тот деаѣна де тот фемѣл де ферїчїре.

(Дѣпз орїгїнал тзлмзчїт де Ворн: Георгї Балш.)

Les lois concernant la régularisation du service militaire seront débattues au conseil militaire, tenant séance au palais du séraskier.

Dès qu'une loi sera finie, pour être à jamais valable et exécutoire, elle nous sera présentée; nous l'ornerons de notre sanction, que nous écrivons en tête de notre main impériale.

Comme ces présentes institutions n'ont pour but que de faire refleurir la religion, le gouvernement, la nation et l'empire, nous nous engageons à ne rien faire qui y soit contraire. En gage de notre promesse, nous voulons, après les avoir déposées dans la salle qui renferme le manteau glorieux du Prophète, en présence de tous les ulémas et des grands de l'empire, faire serment par le nom de Dieu et faire jurer ensuite les ulémas et les grands de l'Empire.

Après cela, celui d'entre les ulémas ou les grands de l'Empire, ou toute autre personne que ce soit, qui violerait ces institutions, subira, sans qu'on ait égard au rang, à la considération et au crédit de personne, la peine correspondante à sa faute, bien constatée. Un code penal sera rédigé à cet effet.

Comme tous les fonctionnaires de l'Empire reçoivent aujourd'hui un traitement convenable, et qu'on régularisera les appointemens de ceux dont les fonctions ne seraient pas encore suffisamment rétribuées, une loi rigoureuse sera portée contre le trafic de la faveur et des charges (richvet) que la loi divine réprouve, et qui est une des principales causes de la décadence de l'Empire.

Les dispositions ci-dessus arrêtées étant une altération et une rénovation complète des anciens usages, ce rescrit impérial sera publié à Constantinople et dans tous les lieux de notre empire, et devra être communiqué officiellement à tous les ambassadeurs des puissances amies résidant à Constantinople, pour qu'ils soient témoins de l'octroi de ces institutions, qui, s'il plaît à Dieu, dureront à jamais.

Sur ce, que Dieu Très-Haut nous ait tous en sa sainte et digne garde.

Que ceux qui feront un acte contraire aux présentes institutions soient l'objet de la malédiction divine, et privés pour toujours de toute espèce de bonheur.

СУПЛЕМЕНТ ЕКСТРАОРДИНАР

ЛА Но. 91 А АЛБИНЕЇ РОМАНЕШІ ЕШІЇ ДН 16 НОЕМВРІЕ 1839.

Рзспяно ла реченсіле Д. Еліад фз-
кыте асвпра сьвскрісхлї лн нхмереле
Кыріерхлї 149, 150, 151.

(Докторс вїндекыте пре тїне лнцїї).

Кы дхрере сьфлетьскз ам четїт реченсіа сьб маї
кіар кажокьра пре кареа Д. Еліад кь дрепть де прїн-
ціп' лл літературей романешиї, прекум се ростеце Длїї
асвпра м'б (кзчї алтора дз порекла шї пентрѡ Длїї
пзстрѡхз фалта) аь авьт пзчере лнцїнтѡ пьблїкхлї
прїн Но. 149, 150 шї 151, але Кыріерхлї Дсале а о
прѡзента мїе прекум шї алтор компатріоці шї Романїї.
Мам шїмїт кьнд ам вьзхьт кз дїн фрасьрїле челе дїн-
трѡнчепьт атмта де модерате, кареле сз пзрѡ іс-
кькнїте дїнтр'о інімз пайнз де сентїменте націоале,
фрасьрї льртзтоаре де карактерхл абнегаціей де сїне,
прекум: „ Мз шїлеск, кзхь ла пзмьнт, трѡкз тоці
„ Романїї песте мїне, арїнчемз лн пїчодреле лор шї
„ вїе сзшї деа мьна лнтрѡ драгсете,“ фрасьрї ка-
реле лн адевзр се пзреле кз нх солескь алтз де кьт
лмпзкареле дїскордїлор шї шїреле челор дїсвїнації, акьма
де одатз фзрз сз мїхлочѡскз вре о кзхьз новз сз
се прїфакз воровла Д. Еліад чь атмта де вьлннз, лн
кьїгьрї де фьрїе кь арїнкзрї де анатемз шї влс-
стемьрї, сз деїе лнтрѡ парте псала кьмпзтхлї шї сз
кажокорѡскз кьмьї вїне ла гьрз, шї апої гьршї Длїї
сз стрїе кзтре ачїа пре карїї провозеце,“ окорече
„ Домнхле скорече“ ачѡста ар фі шн салт мортал
де пе скара мїнцїей, шїці чер ертзчїне Домнхле Еліад
де асемїнѡ лндемнхрї авьнд чїнсте аці фаче кьнос-
кьт кз н'ам лнвзцат кь Дта ла о скоалз, нїчемї
ѡсте професїа цїнцз шї методьл окзрїлор.

Дїн атакьрїле нхмерїлор сьс лносемнате се лнцїе-
леце кь тотьл дїн протївз дорїнцз че зїче Домнхл Е-
ліад, кз аре де а лнкега шїреле лнтрѡ літерациї провїн-
цілор романешиї, прекум шї мотївхл чї аь лндемнат пе
Длїї кзтрз, літератьрз, наь авьт алтз цїнтїре, алтз
прїнціпіе де кьт egoїстїкз адекз а шрма льмеа орве-
це пзрерїлор Дсале шї кз літературя романеаскз шї
ѡ Еліад треьбе сз о прївїм їдетїмз шї ваї де ачела
чї ар кьтежа сз кьцете алмїнтрїле, шї атмт чь
дїнтжїа провскаціе, кьт шї чь де а доа ламентацие а
Дсале се дсведеце к' аь фост крокодїлїкз.

Ар фі треьхїт ла тоате атакьрїле че мї фаче Д.
Еліад сзї рзспьнд кь тзчере, кз дестьл респьнс мї
пот фі лнцїнтѡ льмеї кьмїнте окзрїле скодсе дїн гь-
ра са; лр де алтз парте респьнохл вьжокорїторїлор
есте де мьлат тїпзрїт лнкартеа моралхлї. Дносз
фїнд кз Длїї, прекум се лнцїелеце, нх врѡ сз шїл
четѡскз шї чере сзї рзспьнд ѡ чєл ловїт престе фл-
цз жьржндьмз пре Дзеѡ сзї спьн кьм мїсе пар скьї-
пїрїле, жмї гьб словохенїе шїї зїк: кз ашѡ фел де

стїл шї воровз мьнжїтз нїче де кьм н'аь фост потрї-
вїтз пентрѡ шнл, кареле дорече прекум Длїї, сз подр-
те тїтлхл де реформатор ал гравлї Романїлор (кзчї
Романїї н'аь треьхїнцз де ашѡ реформз лн воровз,) н'аь
фост потрївїтз пентрѡ шнл карїле претїнде сз се
шїте льмѡ ла джнхл ка ла о льмїнз, н'аь фост потрївїтз
пентрѡ шнл карїле воче се фїе сареа де кредїнцз де
нздежде, шї де драгсете а націей. Скрїптьра зїче: Дз
прїчїнз лнцїелептхлї шї маї лнцїелепт ва фі, лносз аїче
нї се лнцїамплз кь тотьл алмїнтрїле... дечї Домнхле
реченсент, аь те подртз кьм цїї воровз, аь воровече кьм
цїї портьл.

Дьмнѡлїї скоремолїт де дорїнцз авьжокорї дьпре да-
тїнз шї а се фаче кампїон де хьржетзрїї, (фїїнд кз нх
прїмече сз фїе ал адевзрхлї) вьжнд тот одатз сз'
афле прѡтекстьл прїн кареле сз шї поатз лнформа ма-
ска де а цїшка ролл, ка фавьла льпхлї кь мельл, лн лнцї-
нте респьнохл мьѡ кзтрз Д. Спат. Негрїцїї, шї дьпз
мьлат скремете кь ацерїме сторче рестзлмзчїрѡ кз
лашї фі фзкьт фалцїфікатор, (*).

Аїчѡ се потрївече провереїа „ Si non è vero ma è
ben trovato“ Кз дьпре челе скрїсе шї рестзлмзчїте
де Длїї, шї дьпре фалсїфікаціа сьб маї кіар кажокьра
чї мїаь фзкьт ла тїпзрїрѡ скрїсореї меле лн Кыріерхл
Дсале, чьнтжнд констрькції кь арїнкаре де верьвїрї шї
тїпзрїнд кьвїнтеле грешїте, се шїцелече кь скопос, к' апої
тот Длїї емї фаче ла ачеле аднотациї шї корекції кь
провозїрїї, (лзсжнд кальмнїїле шї дерїдерїле челе трї-
вїале че пьне асвпра мєа лн аднотациїле сале челе
саркастїче) мерїтз лн адївзр тїтлхл, кареле прїн їно-
пїраціе пїтонїкз сїнгьр шї лаь дат, лнкьт ѡ л пот
лнтїмпїна кь сїмпле кьвїнтеле мьнжїторїлї асвпра
мартьрїлор мїнчїношї, кз: „ ть зїчї“ шї шїре а се
лнкреде четѡскз орї каре вьрват шївїторїѡ де адевзр
респьнохл мьѡ лн Но. 64 ал Албїней, четѡскзл шї
кьм лаь рьвїпзрїт Длїї лн Кыріерѡ.

Акьм сзї четїм аполоцїа шї прївїлеціїле лн пьтерѡ
кзрора се фаче ченсор шнверсал ал алкзтьрїлор ро-
манешиї, педепсїнд пе орї карїле дїн скрїїторї, чї нх і
се ва сьпьне абсольт, ка оаре кьнд сколерїї дїн Кра-
тона лїї Пїтагора.

І. Асвпра вьржрїей де їдіома Дсале че аь фз-
кьм ретїпзрїнд фавьлеле репосатьлї Цїкїндєл зїче: кз
Д. Романов лїврерїл л'ар фі лндемнат ла ачѡста,
шї кь доьз кьвїнте фоарте марї: 1-ї. „ Ка с'о лнцїе-
„ лѡгз Романїї Мьнтенї, кз адекз ашѡ прекум ера
„ тїпзрїтз лн Бьда, н'ар фі лнцїелесо не фїїнд кь
„ (а...) шї ал 2-де а нх пзгьїї негьцїторїл, вьжнд
„ а фаче шн вїне, шї маї адаоце шн алт 3-ле темьѡ
„ де ла Длїї, кз нх і саь пзрьт де кьт, кз едїторьл
„ чере сз традькз ачеле фавьла дїн діалектьл Бз-

(*). Фалсїфікатор Д. реченсент.

„изцан лн діалектѣл Мѣнтѣн, ші чіне н'аре дрепт
 „сз традѣкз о карте кареаї плаче; Пре лѣнгз ачесте
 „резонѣкз кз „ оаре требѣа ѣн типограф сз пзѣ-
 „скз пѣнтѣріле че ле чере едіторѣл? ші маї ла вале
 „зїче „ кз лн адївзр н'ар фі фзкѣт маї мѣлат алта
 „де кѣт лндрептзрі де грешелеле тіпарѣлї пре-
 „кѣм пе Ісократ лн Сократ, ші лн сфѣршїт кз н'аѣ
 „скїмват нїмікз афарз де кѣте аѣ черѣт Д. Романов.“

Іатз аполосїе, іатз консеквенціе логїкалз, іатз сен-
 тіменте націонале ші дорїнцз де ѣнїре!

1-ѣ. Антревѣ атѣт пе Д. Еліад кѣт ші пе Д.
 Романов, кѣ кареле Д. реченсент вре а се лндрептзці,
 че левїре атїнгзтоаре де дрептзціле ѣнї аѣторїѣ лн-
 кѣвїнцызз о асемїне флптз, ші чіне дїн лїврарїї сѣѣ
 типографїї Европїї аѣ кѣтезат, кїар де аѣ авѣт прївї-
 левїї а претїпзрі картѣ ѣнї аѣтор, а се атїнче де
 алкзтѣріе ші а фаче скїмезрї лн лїмѣа аѣторѣлї.

2-ле. Кз атѣнчѣ кѣнд нї есте чѣрта пентрѣ Ідіо-
 ма провїнциалїсмѣлї Дсале, че воеше кѣ де ла сїне
 лнпѣтернїчїре сз'л вѣре лн компѣнерїле скрїіторїлор ро-
 мѣнїї, прекѣм аѣ фзкѣт лн а ле рзпосатѣлї Цїкїндеа
 шї лн а ле алѣра, ла парлпнѣл че і се фаче пентрѣ
 асемїне ѣзѣрпацие, вѣрѣнд сз се лндрептезе, лн пѣтереа
 кзреї логїче нї есз лнїнте ка се нї фармїче кѣ ерателе
 тіпографїче? ші кѣнд воркїм де тѣртз Длїї сз нї арете
 ченѣша, епїхїрїме сафіоматїче пѣтернїче нѣмаї пентрѣ
 ачїа карїї ар крѣде чеїа чї лї спѣне Длїї, нѣ чеїа че
 вѣд кѣ окїї.

3-ле. А зїче кз аѣ традѣс фавѣлеле лїї Цїкїндеа
 дїн діалектѣл Бзнзцѣн лн діалектѣл Мѣнтѣн ші кз
 аре дрептате ла ачѣста авѣндо фзкѣтз кѣ скопѣ ка
 сз лнцзлѣгз Ромѣнїї Мѣнтенї нѣмїтеле фавѣле, а-
 семїне кѣвїнте авѣрде рѣшїне Д. Реченсент а се ті-
 пзрі: 1-ѣ. к'ар требѣї сзцї адѣчї амїнте де челе че
 лї тіпзрїт кѣ пѣцїн маї нїнте лн кѣрїерїл Дтале Ерма-
 фродїт адекз де жмвеле сексе, дѣнд дефїніціе чї есте
 діалектѣл шї де се полте нѣмї діалект ідіома Бзнзценїлор.

2-ле. кз Ромѣнїї скрїіторї дїн Бзнатѣ пзнз акѣма нѣ
 саѣ дїскїнат нїче саѣ авѣтѣт шї кѣ атѣта маї вѣртос
 репосатѣл Цїкїндеа лн стїлѣл шї лїмѣа лор де граѣл
 кѣноскѣт Дакоромѣнїлор, лн кѣт сз лїкз требѣнцз
 кзрїїле лор че вор лнтра лн мѣна Дтале сѣѣ лн
 цара ромѣнїескз а се тзлмзчї ка сз се полтз лн-
 цзлече де Ромѣнїї Мѣнтенї!!! Довадз нї есте лн-
 сѣшї фавѣлїле ачесте тіпзрїте лн Бѣда ла 1814, де
 кѣнд саѣ тот четїт де кзтрз ромѣнїї де пїн тоате
 провїнцїїле пре кѣм шї дїн Валахїа шї н'аѣ авѣт
 требѣнцз пзнз акѣм лн епоха Дтале а се тзлмз-
 чї ва сз зїкз кз Ромѣнїї дїн челеланте провїнцїї
 а ле Дакороманїї нѣ скрїї ромѣнїеше, дѣкз нѣ скрїї
 кѣ ідіома граматїчеї Дѣмїтале, шї кзрїїле лор лн-
 датз че вор кзлка лн хотарѣл церїї ѣндецї лмпз-
 рзцеце Граматїка шї Тїпографїа аѣ вор требѣї ко-
 тезате лн ідіома Дтале, аѣ дї нѣ, сѣнт осѣндїте
 а се сѣпѣне ѣнїї аѣтодафе лндатз че нѣ вор аве
 сїмѣлѣ Еліадїсмѣлї лн пѣтерѣ прїнцїпїї Домнѣлї
 Реченсент „ Кз: тот мѣшерѣл требѣе сз ворѣескз лн

„теренїї сїї (*) шї тот крѣдїнчосѣл лн левѣ са“ іатз
 модерацие, іатз ѣнїреа шї лнцелевїрѣ дорїтз де Д.
 Еліад а лнтемїе лнтре лїтерациї Ромѣнїї.

II. Че се атїнче де Енрїада Д. Спат. Погор те лн-
 крѣдїнцѣкз Домнѣле Еліад лносшї аѣторѣл, кз нїче ла
 анѣл 183 кѣ о стѣ, кѣнд дѣпре а Дтале ростїре зїчї
 кз лї венїт ла Іашї, нїче дѣпз ачѣста прїн а са епї-
 столз нѣ телѣ пофтїт сз іо мѣнтенецїї кѣ а ардікат, кѣ
 пз дѣндѣл шї алтеле де ачесте пзстрате лн коллеле
 дїнтѣѣ стрїкате, скїмѣнѣдї ідіома комѣнз лн карѣ
 аѣ скрїс Длїї Енрїада, сѣѣ сз'ї фачї чензѣрз рздіка-
 лз адекз сз'ї лндрепцї алкзтѣрїѣ са ка даскалѣ пе
 а ле сколерѣлї, де кѣт телѣ пофтїт ѣнде веї вїде са-
 ре каре грешеле скапате дїн ведере ла пескрїере,
 аѣ лн вре о сїлавз, аѣ лн вре о лїтерз, ачесте сз і ле
 лндрепцї шї ашѣ аѣ требѣїт сз фі шї фзкѣт, кїар
 дѣпре а Дтале аксіомз де маї сѣс, кѣнд вреї сз
 те лндрептзцецїї кѣ Д. Ромѣнов, пентрѣ скїмезрїле
 лн Цїкїндеа зїкѣнд „ Требѣе саре ѣн типограф сз
 „пзѣѣскз пѣнтѣріле че ле чере едіторѣл маї лнѣлїѣ
 „шї пентрѣ каре інтрз лн токмалз?“ Сз фі пззїт
 дар не скїмеватз алкзтѣрїѣ Дсале Спат. гарз нѣ сзцї
 вѣрїї лн трѣнїїле ідіома Дтале, шї апої дѣкз нѣ цї се
 прїмѣше сїстїмл, спѣне те рогѣ, каре леве сѣѣ прїнцїпїе
 моралз те лндрептзцеце сз те лнчї а дерїде софїс-
 тїк пе Длїї Спат? кѣ флалчїтате пѣнѣнд лнїнте кѣ-
 вїнтеле попѣларе, де каре Длїї, ка тоцї поезїї лѣмеї, аѣ
 авѣт требѣнцз, фїїнд шї ачесте кѣвїнте а ле граѣлї
 Ромѣнїлор шї авѣнд дрептѣл четзценеск ка шї челе-
 ланте, чел пѣцїн лн Молдова, шї кареле атѣт лн
 прївїрѣ сїгнїфикації лор і адерївациї кѣт шї лн а сѣ-
 фонїї нѣ сѣнт ашѣ прекѣм се пар ѣрекеї Дтале вред-
 нїче нѣмаї де сѣнетеле клопоцеїлор почїтѣреї де Момѣ,
 крѣзїнд кз тот че нѣцї есте кѣноскѣт сѣѣ не лн-
 требѣнцат лн провїнцїа Дтале, ачеїа ѣрмѣкз нѣ-
 маї де кѣт се фїе реѣ. Требѣе сз цїї Домнѣле кз лн
 тоате локѣрїле Ромѣнїлор се афлз кѣвїнте провїнцїале,
 кареле пот фі маї ромѣнїї де кѣт алтеле а ле провїн-
 цїїеї моастре шї лнцелевїчїнѣ нѣ нїар лмвзца сз нї ел-
 тем жок де дѣнселе шї де Ромѣнїї карї ле ворвеск. Ашѣ
 Домнѣле спзркѣескѣ ал Молдовенїлор аре орїїнѣ са
 лн exortigo exortigesco латїнѣ сѣѣ spargere шї spen-
 gere італіан, аванѣ лн avarus, чїкѣл лн ciuco іта-
 ліан, де ѣнде авецї шї Двоастрз чокѣл шї нѣе маї сонорѣ
 eima Італїенїлор, де кѣт чїкѣл Молдовенїлор, лносшї крї-
 взцѣл аре пе а са орїїне лн aquilonul корекції Дтале.

Дорїнца прекѣм зїчї а вїде Енрїада тіпзрїтз нѣ лн
 діалектѣл попѣлар Молдав саѣ лнплїнїт Домнѣле, лн-
 сз нѣ лн лїмѣа діалектѣлї граматїчеї Дтале, шї зї-
 кѣнд кз есте лн лїмѣа вѣлгарз а Молдовенїлор, а-
 сѣпрецїї пе традѣкзторїл, сѣѣ нѣ кѣноцїї лїмѣа Мол-
 довенїлор вѣлгарз, шї ачеїа че зїчї к'аї авѣт де лн-
 дрептат „ пе (тї) лн (те) шї пе (ел ворвезцї) лн (ел
 „ворвезце) (ел фачї) лн (ел фаче) сокотїндѣле жнѣлїѣ
 „де грешале, дарз маї пе ѣрмз лї вѣзѣт кз сѣнт дїн

(*) Нѣ лнцѣлг че ва сѣ зїкѣ теренїї.

„сiстiмa.“ ачесте зiсе а ле Дталe сжнт калымнii арьнкате асьпра Д. Спат. не маi ремжiндьцi алта спре ресьвнарѣ рефьсълѣи фькьт лимей Дталe. Довадз есте лнсаши Енриада ачѣ дiфзiматз де Дта, пентрѣ кьм зiчi ашѣ кьм аѣ скрiсо Д. Спат. лн карѣ претьгiнде се пьзеще лiтера (e) карактерiзетодаре персоней а триа сiнгъларз, шi осевiтодаре де (i) карактерiстикз персоней а дова: жнсз чеiа че ар тревьi Дле Елиад се цii есте лнвзцзтѣра Мжнтьiторьлѣи, Дoфторe вiндькзте пре тiне жнсцi, жнтзѣ адекз грешалеле кь карiле сжнт лнпiстрiте атжт кьрцiле кжт шi газетеле че ес де сьѣ тѣскьрiле Дталe, лн кжт нь тревье омьлѣи алтз вьжкьрз фьрз ньмаi ерателе тiпографiей Д. Елиад шi ал доiле iнсълтеле донкiшотiче, каре фачi Дта оамiнiлор, чi нь вор сз поарте марка граматiчей Дталe а..... лнтрѣ ачѣста стз адевзрата прiхзнiре ш' а едецией ачестiа, гьрз нь лн лнрководiрiле шi прѣтекстьрiле цесьте де Дта кь атжта сьфiсмастикз.

III. Сз венiм акьм шi ла реченсiа че фаче Д. Елиад ресьвнсьлѣи мьѣ кьтрз Д. Спат. Негрѣццi, жндi арзт: „кь осеврвацiиле меле шi лмпьтзрiле фькьте лн еле аѣ прiвiт пе одаре карiи тiнерi конпатрiсцi, карiи фьрз а абе кьноцинцз де Граматикз вреѣ а се фаче аѣторi ва лнкз реноваторi, шi чеi маi реѣ джндьшi скрiптеле ла тiпарѣ нь лнзгдѣ сз лi се факз мькар о корекцие смiнтелор не цiiнцей сѣѣ сз примѣскз сфатьрiле кьiва: Еѣ кред кь а лмвзца пре тiнерiи патрией меле сз скрiе маi граматичеце, макар пре кжт нi сжнт кьноскьте пьнз акьма пьцинеле регьле пентрѣ лимьа ноастрз, а лндрепта сѣѣ чел пьцин а воi сз лндрептѣхе грешелеле лор, аi сфзтѣи сз примѣскз корекциа челор чi лнцелегѣ маi бiне де кжт джншii лн лькрьл ачеста, нь ньмаi кь н'ар фи жн пакат, дарз о даторiнцз крещи-нѣскз, патриотикз, оминѣскз сѣѣ кьм вреi с'о ньмьцiи шi домнii лнжестрццi де чел прѣ лналт кжте кь чiнчi таланццi н'ар абе ницi жн дрепт сз се сьпере, шi сз се мжние асьпра челора че аѣ кьпзтат де ла креаторьл ньмаi жнѣл, сьмьциндьсе i лнжнфжндьсе шi ка вiтеле челе марi пре челе маi мiчi сз i лмпьнз кь окьрi, де че кьтѣзз а дiкiде гьра лнжнтелi фиiнд дестьлз льмина че ресьвндеце гiгантiка сферз а домнiiлор сале!

Домньле кiар дi аi фи лн iдеiе кь пентрѣ Дта зiче Шрофiт-Дмпзратьл Давiд“ лн тот пьзмжнтьл гьѣ ешiт вестеа шi ла марциiле льмей аѣ ажнне кьвiнтеле лѣи, лн соаре аѣ пьс лзкашьл сьѣ шi ка жн мiре есз дiн таламѣ вькьржндьсе, гьрз ка жн жриеш алѣргз калѣ, дiн марцинеа черьлѣи ешiрѣ лѣи шi лнтжмпинарѣ лѣи пьнз ла марцинеа ч рьлѣи шi нь есте чiне сз се аскьндз де кьлдьра лѣи, лн кжт зiѣа зiлей спьне пентрѣ ел кьвжнт, шi ноаптѣ ноцей вестеце цiiнцз, „Тотьш мiнтеа ар тревьi сьцi зiкз де а фи маi модерат, цiiнд кь Дзѣѣ кареле аѣ фькьт пе соаре тот ел аѣ пьзс-мьiт шi пе вiетеле стельце, цiiнд кь лiаѣ дат шi лор де асемiнѣ лскѣ лн черьш шi льминз, дi шi маi пьцинз кь мьл-тѣл де кжт а соарелѣи, цiiнд кь шi фаца соарелѣи есте пресератз кь пете шi ел се сьпьне лнтьнечiмей, шi ел

се акопере де ноьрi, шi ел нь поате льмина тотьл шi деодатз шi кь маi аре ацiптзтодаре пе стеле шi пе льнз, не пьтжнд лн сфьршiт а ле лiпсi де дрептѣл сзшi скжнтеiехе а лор льминз.

Сз вiдем критичiле Д. Реченсент де ла Но. 150 шi 151 сзцететате аполоник асьпра мела жнтжѣ. ла аднотациа Но. 1 арьнкз Длѣи анатема асьпра капьлѣи мьѣ, пре кареа iо хьрззескѣ прiн резольциа лмпзратьлѣи Давiд, сз ва лнтоларче дьррера лѣи ла капьл лѣи, Дьнз ачѣста мз дерiде кь саркасмьл“ Дта льмiнежi льмѣ шi о спелi де iгноранцие, i ресьвнд кь дi шi нь о пот спала де iгноранцие жнсз нице торн прес-те фаца еi лзтѣрi тьлвьре де голомозьрi кь пьррера кьi апа чѣ маi кьратз шi лимпеде шi кьндьшi вьдѣ фаца чѣ жоркзiтз сз кред кь там льчiто.

жмi зiче кь дi нь вор фи ашѣ де вьне постичiле черкьрi (де кареле ам ворейт лн ресьвнсьл кьтрз Д. Спат. Негрѣццi) лнсз даѣ маi мьлатз нздежде, фиiнд де ла жн тжнзр чi акьм аѣ лнчепьт а дьвьта (а жрма сз лнцелече сiстемей Дсале) де кжт де ла жн ом (ка мiне) лн тоатз фiре, чi цiiѣ аша де жржт сз лнцелег, кь ачеле се ньмьск черкьрi“ шi адекз орi кжт де грешите вор фи, сжнт вьне, пентрѣ че? пентрѣ кь саѣ декорат кь а арзтат, а арди-кат шi алтеле окоаде де пе табелеле граматичей скрiсе кь дьцiтѣл Дсале шi де ачейл нь се лнка-пе а лi се контразиче маi мьлат шi кь, жмi пьн мiнтѣ кь колпiи шi лн лок де аi лмвзца мз лнфлз рьсъл, шi рьд сiнгьр (адекз ка жн ньвьн)“ шi апоi маi лн жр-мз ла Но. 149 ла аднотациилор гьр Длѣи мз дьженеце шi 'мi зiче кь, льжнд а ресьвнде сз ресьвнд кь оменiе“ гьтз оменiа Дсале.... Четѣскзсе челе че ам скрiе пьнз акьма лн трѣва ачѣста шi вадзсе дi аѣ ешiт дiн кондежл мьѣ аiсфел де експресиi, дечi Дoфторe вiндькзте пре тiне лнсццi!!

Д. Елиад поате аѣ вржт сз зiкз дьпре сентенциа веке: кь маi мьлат пьтем ацепта де ла жн омѣ фiреск кь мiнте шi вьнзвоiнцз де кжт де ла жнѣл че се окоаде лмвзцат шi i лiпсеще дрѣпта жьдекатз. Дечi лнцелече бiне Домньле Елиаде шi жьдекз кь пьтрьндере челе че аi четiт: еѣ нь вьнзвек тжнзрѣлѣи пентрѣ кь аѣ фькьт черкьрi, че пентрѣ кь н'аѣ авьт провiдере ашi лндрепта сѣѣ а афла пре чiнева сзi лндрепте грешелеле граматичеци атжта де негiоае шi пентрѣ Молдован шi пентрѣ Мжнтѣн, дарз льжндьле корпорате леаѣ шi маi жрекет. Шi апоi Дле Елиад вореще а-девзрѣл, ньмi арьнка ка вьлпѣ жрсьлѣи талцерьл, спьне льмей адевзрѣл: кь тжнзрѣл кь а кьрьiа грешеле мз лнфржнтѣжi, дьпре дiрекциа пропагандей Дталe аѣ крещьт кь н'ар абе тревьiнцз де корекциа алтора, че ньмаi де а Дталe чеа де модз, а кьрiа спрiнтiнз кроiалз поартз, шi дрепт ачейл н'аѣ кьтѣхат а прiми алта, кiар де аѣ шi авьт поате воiнцз, крещiндьсе а фи дестьл сзi се пьiе марка Дталe (а...) шi к' апоi тоате челеланте кь пьтере магикз се'ндрѣптз де ла сiне шi се стрзлѣ-ческѣ, фиe кжт де нзтзрзещи; Дечi вькьржте Домнь-ле реформатор кь сiстема Дталe фаче прогресиi шi

просіліці лнвзціндѣі граматикаці ші кѣфѣндѣндѣі лн нѣ-
 меле лѣі (а) таре а ардікат грѣштатѣ, а лѣі (і)
 маре а касі лналте ші а лѣі (і) пневматік, ре гѣлѣ
 мінѣнате німені сѣ се'ндоліе, лн ѣрма кзрор опе-
 раціі реѣ жѣдекзторіѣ еці арѣнкѣнд кѣлпа Дтале асѣпра
 мѣ, кз аѣ треѣвѣт сѣл лндрептеѣѣ, фіінд Дта ла мѣзлок,
 ші кѣнд еѣ тѣнгѣеок грѣшелеле лѣі, Дта сѣ мѣ зїчі кз
 мѣ лнфлз рісѣл; нѣ шїѣ пе міне рісѣл, орї пе Дта гїдѣ-
 шїіле сѣѣ де вреї поате маї граматїчеце вїдѣшїіле.

IV. Асѣпра деосевїреї че арѣт лнтре формеле сѣѣ
 тіпїі технологїї шї лнтре ортографїе, обїекте граматї-
 чеці осевїте лнтре сїне де кѣнд саѣ фзкѣт граматї-
 ка, Длѣі мѣ лнтрѣѣз кѣ іронїе! Д. граматїкѣ фз єїне
 де спѣне че есте ортографїа? шї апої гарз Длѣі мѣ лн-
 вацз: кз Ортографїа шї Етімологїа сѣнт тот ѣна.

Лачѣста те'нтрѣ шї еѣ Домнѣле крїтїко-граматїче
 сѣмї спѣї кѣте сѣнт пзрїіле кѣѣвѣнтѣлѣї, шї аколе веї
 афла респѣнѣл тіпзрїт, аѣкѣ ортографїа есте тот ѣна
 кѣ етімологїа сѣѣ технологїа, дескїде Домнѣле речесент
 граматїчїле лїмѣелор шї веї веде кз тоці лнтемїеці пе
 фіреа лѣкрѣлѣї даѣ граматїчеї чїнчї пзрїї, Ортоепїа,
 Ортографїа, Етімологїа, Сїнтакѣл шї Просоодїа, шї нїме
 пѣнз ла реченѣл Дтале нѣ леаѣ амалгамат лнтрѣна
 фзкѣндѣле мѣмѣлїгѣ, нїчї аѣ зїс кз ортографїа есте тот
 ѣна кѣ етімологїа, шї дї есте тот ѣна апої а скрїе „
 Мїнцїіле ѣамїнцїлѣр челе стрїкате, шї мїнцїіле оамїнїлор
 челе сѣнзтоае“ есте тот ѣна, кз аѣ лнтрѣн мод аѣ
 лнтрѣлѣл скрїе лн прївїрѣ етімологїкѣ нїчї о аѣтере
 де ла формеле лїмѣеї нѣ саѣ фзкѣт, шї аѣ дї веї скрїе:

*Λάμβανε βελίη και παρ' οίκετς Ευφρονέωντος, ανήρ γάρ
 ἄβελος εἰς κενόν μοχθῆι ῥέμβων, κακῆ δὲ βελίη τῷ βε-
 λεύσαντι κακῆσι.*

Аѣ де веї скрїе:

*Λάμβανε βελίη κε παρ' οίκετς Ευφρονέωντος, ανηρ γαρ ἄ-
 βελος ις κενου μοχθῆι ρεμβων, κακῆ δι βελι το βελευσαν-
 τι κακῆσι.* дѣпре а Дтале регѣлз партїзанз ар тре-
 вѣї сѣ фіе тот ѣна, кѣчї етімологїа шї кѣ ортографїа
 сѣнт ідентїче, шї орї каре Грек аѣзїндѣмѣз ростїнд
 фрасѣл дѣпре ортографїа дїн ѣрма н'а сїмї зїкѣ кз
 солїческѣ. Днѣз: *Κακῆ' ναί τὰ Ψεύματα*, де а хотзрї
 кѣмѣї маї єїне сѣ се скрїе? ел а ардікат, сѣѣ ел аѣ
 редїкат грѣштѣїіле, нѣї трѣѣа ортографїеї Домнѣле
 граматїче, дар а етімологїеї сѣѣ а технологїеї, кз лїчѣ
 (а) шї (аѣ) сѣнт ідіоме осевїте, а кзрора теорїе нѣ се
 атїнѣ де ортографїе, шї лнѣдар мѣ лнтрѣеї шї
 апоїмї хотзрѣшї дїктаторїкѣ: кз етімологїа шї орто-
 графїа треѣѣ де аѣм лнїнѣте сѣ фіе тот ѣна, пен-
 трѣ че? пентрѣ каї апѣкат а грѣшї Дта дїсѣтѣндѣте
 шї лнпротїѣ аѣѣѣрѣлѣї шї а канонелор граматїчеї шї
 а фіїнѣеї лѣкрѣлѣї. Іатѣ Домнѣле вїртѣтелїї моралз,
 лн пѣтерѣ кзрїа мѣ лнфрѣнтѣѣї ка пе кампїонѣл не
 аѣѣѣрѣлѣї, Дта дарѣ еці кампїонѣл аѣѣѣрѣлѣї??

Длѣї деаѣс де лнпзтїміре врѣ а спрїжїні орѣѣце пе
 а ле сале шї а деѣате пе а ле алтора преѣм шї об-
 серѣѣїіле меле граматїчеці, фіреар реѣемате пе че-
 ле маї вїдерате теѣѣрї шї фіреар кѣт де лѣмѣрї-
 тоаре, нотїфікѣтоаре сѣѣ карактерїсїтоаре пзрїїлор
 кѣѣѣѣнтѣлѣї, ле прїѣзѣнѣї де обѣѣре шї фзрѣ а ле сѣ-

пѣока лнкалте кѣ алте теѣѣѣрї маї тарї шї маї аѣс-
 вѣрате, че нѣмаї кѣ 'мплетїчїрї конѣрандїкторїче, траѣе
 кѣ конѣѣл ка кѣ мѣчнїка пресете дѣнѣеле.

Днѣз Домнѣле пѣнз кѣнд оаменїї се вор кѣѣѣра де
 факѣлатѣѣ жѣдекзѣеї, нїчї одатѣ нѣ вор креде ворѣелор
 Дтале, че лѣкрѣрїлор, кареле н'аѣ треѣїнѣз де кѣвїнте,
 нїмїнѣ кѣмїнте нѣ те ѣа аѣѣѣлѣ 1-ѣ сѣ лнтрѣѣїнѣѣѣз
 (еї) шї (чеї) датїѣл сїнгѣлар феменїн, лн лок де (її) шї
 (чїї) ном: пѣѣр: маок: 2 чї маок: лн лок де (че) фем:
 3 л. л. (нї) дѣ, (ѣз) дѣ, (лї) дѣ пронѣме персонал лн кѣ-
 дерѣ датїѣлѣї черѣт де верѣѣл (даѣ) сѣ лнтрѣѣїнѣѣѣ
 пе (не) дѣ, (ле) дѣ де кѣдерѣ аѣѣѣ: кареле пентрѣ а-
 чѣста треѣѣ а се конѣтрѣл кѣ верѣѣрї реѣїтоаре де кѣ-
 дерѣ аѣѣѣ: лк: (не) кїамѣ, (ѣз) кїамѣ, (ї) шї (ле) кї-
 амѣ, кѣчї алмїнѣреле дѣпре теѣрїа Дтале ар треѣї сѣ
 зїчї шї лн сїнгѣлар (мѣ) се дѣ, (те) се дѣ, (лѣ) се дѣ, лн
 лок де: мї се дѣ, цї се дѣ, і се дѣ, 4 нїме те ѣа аѣѣѣлѣ
 та а нѣ фаче осевїре лнтре прѣпосїціа (де) шї лнтре
 конѣѣнѣїа конѣїціоналѣ (дї) а. е. Трѣтѣнд де лѣкрѣрї
 шї аѣѣѣѣрї обїектїѣе, те лнтрѣѣ дї есте лнѣѣлѣптѣѣ
 а лѣсѣл пре ачеле шї а креде іпотѣѣѣрїлор сѣѣ пзрѣрї-
 лор. Шїїнд кѣ (дї) есте формат дїн антїѣл (сї) сѣѣ
 поате вїчѣѣр (сї дїн дї) пѣстрат лн скрїптѣле веї
 шї лн гѣра Мачѣдоромѣнїлор лк: *sivai (sivis)* лн
 лок: дї вреї ѣѣѣ фаче, ѣа лнтрѣѣѣт шї де ної лнѣѣ
 лк: сї фі фѣѣт еѣ аѣѣста лн лок дї шї фі фѣѣт
 еѣ аѣѣста. Асѣмїне осевїре лнтре ачесте доѣ пзр-
 тїѣѣле, ка лнтре доѣ осевїте пзрїї етімологїче, факѣ
 шї челеаланте лїмѣї, кѣ каре лнпреѣнѣ шї лїмѣеле романе
 преѣѣм шї франѣѣїї, пре каре фѣѣѣндѣо шї ної черѣцї де
 фірѣ лѣкрѣрїлор, Д. Елїад не дерїде шї зїче кѣ нѣї єїне,
 е реѣ шї конѣѣѣѣ пентрѣ че? пентрѣ кѣ нѣ се афлз
 лн граматїка Дсале, сѣѣ пентрѣ кѣ н'аѣ апѣкат аѣ
 зїче. Спре доѣѣѣз апѣѣсе чїнеѣа де (а)
 ал Дсале шї ѣа веде че а сѣ патѣ, дї шї нїче ѣесерїка
 нїче, граматїчїї ромѣнѣїї кѣцї аѣ скрїе пѣнз аѣѣѣї
 деспре формеле лїмѣеї, нѣ лѣѣ апрѣѣат, нїче'л апрѣ-
 ѣѣѣѣ 1-ѣ фіїнд ѣн прѣѣнїціалїсѣѣ, шї апрѣѣѣндѣл, атѣнѣѣ
 ар треѣї сѣ маѣ тоці кѣ прѣѣнїціалїсѣеле лор, ал 2-ле
 кѣ нѣї де неѣїе, пентрѣ кѣ дї есте нѣмаї де кѣт сѣ
 аѣем формѣ спѣчїфїкѣ а аѣѣѣѣѣѣлѣї (ам) лн нѣме-
 рѣл пѣѣрлл персонал а трїа, мѣѣѣлї гѣта ал єѣнѣ-
 ценїлор (орѣ) а. е. ам, ал, аѣ фѣѣт, шї ам, аѣї орѣ
 фѣѣт кареле се потрїѣѣѣе шї кѣ теорїа галї-
 кѣ а Д. Елїад *ils ont faits, il ont fait, мѣѣѣндѣ-*
се нѣмаї (п) лн (г) шї атѣнѣѣ нѣ ѣа аѣѣ Длѣї тре-
ѣїнѣѣ ка кѣтрѣ лѣѣѣѣлѣ (аѣ) дѣпре кѣм се єспрїмѣ
лн аѣнотѣїа (40) сѣ маї аѣѣѣѣ шї пе асїнесѣѣл
(а) ал Дсале, лнѣѣт сѣ маѣ фѣѣѣл лнѣѣнїреї
асїнѣлѣї кѣ лѣѣл, атѣнѣѣ н'ар аѣѣ Длѣї треѣїнѣѣѣ, сѣ
„ маѣ ла мѣдѣн (преѣѣѣѣ'мї зїче) окзрѣнд лѣмѣ шї
„ спзрѣѣндѣѣсе стрїѣнд скрїеїї ка мїне кѣ (а) кѣ
„ ѣѣ іѣа лѣѣл ігноранѣїїлор“ кѣ (аѣ) есте тіпѣ де
„ пѣѣрлл шї (а) де сїнгѣлар“ аѣѣнд атѣнѣе пе (аѣ)
тіпѣ де сїнгѣлар шї (орѣ) де пѣѣрлл, нїче ар аѣѣ неѣїе сѣ'мї
„ зїкѣ: лнѣѣдар ѣреї се спрїѣїнѣїї дїн лнпротїѣѣ, цїїн-
„ аѣте де челе че ал лѣѣѣѣѣт де ла дѣѣѣѣлѣ Негїѣѣѣ
(ѣрѣѣѣѣѣ.)

(Данкереа респонсалаї ла реченсіале Д. Еліад.)

ші апої міе сз'мі парз рзѣ кз нѣ м'ам лнвреднічіт а лмвзца пе (а...) де ла даскала сѣѣ дѣпре кѣм зиче Длаї дзекзала Іоніцз де пе подѣла калічілор, цііндѣсе ші ачѣста кз нѣмаї Длаї врѣ сз факз ші сз пззѣскз дістінціа ачѣста сѣперфінз де (а...) лн сінглар ші (аѣ) лн пѣрал, дарз вѣлгѣла де ла кареле аѣ лмвзцат Длаї лналта теоремз а лѣї (а...) нѣ ціѣ атѣте фінеце ші зїк: зла а ардікат ші зціа а арзтат.

V. Д. Еліад рекомендѣндѣсе пре сіне кз аѣ сїмпліфікат ортографіа скріптурей ромѣнеції тот одатз мз лнвѣлпз, зїкѣнд: „ші каре канд с'аѣ лепздат (аде- „ кз (и, ш,) кѣ алтеле) біне кз наї фост Дта пе атѣн- „ чѣ, кз ераї сз іешї кѣ кзрціле бісерічеції лнаїнте „ ші сз стріці кѣм стріці акѣма пентрѣ ѣмера асінѣлаї, „ пентрѣ ачел (аѣ). Дічѣ і се потрївеце гарз зїчерѣ „ Дсале дїн аднотациа реченсілор скрісз кѣ ірнеіе „ асѣпра мѣла Но. 25“ че се потрївеце! сзракѣла „ адеврѣ! норочїре кѣ Дта, кз чїне ціе ѣнде ера сз „ аѣнѣгз, ла каре гарзші Длаї респонде“ нѣ крѣзѣ „ пзн акѣма нічї ѣн ом сз фі лнтревѣнцат ѣн асе- „ мїнѣ де лндрезнецѣ фрасѣ.

Ва сз зїкз дѣкз нѣ телр фі нзскѣт пе Дта Дзеѣ лнтре Ромѣні ка Парабрама пе Брама, пре кѣм фзрз ачеста ремѣнѣ лѣмѣ не фзкѣтз, де асемїнѣ фзрз Дта ремѣнѣ ортографіа ромѣнѣскз несїмпліфікатз.“ Норочїре кѣ Дта дїн капѣла кзрѣїа аѣ ешіт ка Мінерѣа дїн капѣла лѣї Жїа дісфел де ідеїе лналтз ші ероїкз а да пе (и) ші (ш) афарз дїн аафаветѣла греческ адептат де ромѣнї, пентрѣ каре кѣ дрептѣла се поате да Дтале лн аафаветѣла де акѣм атрївѣтѣла де алфа (а) ші омікрон (о) кз лаѣдз Домнѣлаї де (ш) ші де алте асемїнѣ легеої прїн а ле Дтале еркѣліче операциї ші лѣпте неам мѣнтѣїт.

Дарз нѣ баці сѣмз Домнѣле че зїчї ѣїте (ѣїтзте) „ кз рѣд школарїї де нѣмаї пот! (*)

Нѣці адѣчї амінте кз лнкз нічї Дта нічї еѣ нѣ ерам нзскѣці пе лѣме де канд Іорговїчїї аѣ тіпзрїт обсервациїле сале філологіче, Клаїн аѣ тіпзрїт граматїка са, прїн каре нѣ нѣмаї сѣѣ сїмпліфікат ортографіа чїрілікз, дарз сѣѣ арѣнкат кѣ тотѣла лнтродѣкѣндѣсе літерїле латїне кѣ ортографіа чѣ маї сїмплаз, ші ка сз те лн-кредїнцѣзѣ кз не клївітеції кѣ зїса де маї сѣс, кз дѣкз ам фі фсст пе канд сѣвѣршеаї креациа Дтале невоїндѣте кѣ філолѣціаці сз кѣрзції алфаветѣла лімбеї ромѣнеції де прїосїнца літерїлор, ка Еркѣла ста-ѣла лѣї Аугїас (ѣноз тот одатз ші де фінале і де ар-тікѣрї) нѣ теам фі лнпротївїт кѣ кзрціле бісерїчеції пре кѣм зїчї, лї ѣнзтате а четї кзрціле че ам тіпзрїт лн Молдова лнтродѣсе лн скоалеле пѣвліче ѣнкз пе ла капзтѣла анѣлаї 1827 пе канд сѣѣ дескїе ші сѣѣ рес-таѣрат лн Молдова лнвзцзтѣрїле лн лімбеа націоналз, пе канд лнкз граматїка Дтале нѣ ресерїсз лн орїзонѣла нострѣ, ші веї віде кз прїн рѣгзчїнеле Дтале аѣ фост лносѣфлат черїл шї престе ної ідеїа адївзрѣлаї шї фз-

рз а не кѣнолѣсе сѣѣ а не шї скопѣла ѣнѣла алтѣїа ам лн-тродѣсе лн скоалеле Молдовеї ачеїашї ортографїе сїмплі-фікатз, ба лнкз шї кѣнолѣсерѣ літерїлор латїне тіпзрїте лн абечедар, кѣ деосебіре лносз кз ам пззїт формеле, фіналеле шї артікѣрїле чї шї аѣ дат Ромѣнїї граїлѣї лор, шї тзїнд ѣнїїле неам ферїт а нѣ тзїе шї децетеле. Ве зї Абечедарїл сѣѣ ѣнтзїле кѣноцінце де літере шї де ідеї, ѣнтзїа едіціе тіпзрїтз лн Еші лн тіпографїа Албїнеї 1830 пре кѣм шї граматїка ла 1832 лн кареле веї віде кз нѣ сѣнтем пре кѣм зїчї Дта лнпротївїторї реформей, че конфзптѣторї, ніче сѣнтем дїн нерод сѣѣ народ че дїн попор, шї дарз мѣлззміндѣці шї пентрѣ нерод шї пентрѣ народ ба ді вреї шї пентрѣ народ ѣл лзсзл пе сама Дтале лндестѣлѣндѣне кѣ попорѣл лнтре-ѣнцат лн кзрціле бісерїчеції чї сѣѣ тіпзрїт лн Молдова де Мітрополїтѣла церей Досотеї маїнаїнте де Дта кѣн век шї цїлмзтате. Аколѣ веї віде кз нѣ ні фаче треѣнцз ніче де чѣс, ніче де време, ніче де прїчїнз ніче де смотрїре, ніче де славз, аѣнѣ сага, тімпѣла, каѣзл, атїндерѣа, глорїеа, нѣ ні фаче треѣнцз де поронкз, сзрак, сзрзчїе, віноват, словоа, глас, кзчї авем пзнз астзї лн гѣра попорѣлаї: кѣлапѣѣ, лївзр, месер, месерїе, мандатѣ, мзндзчїнеле, волче сѣѣ волче, шї апої ді поате фі маї ѣнї народѣла де кѣт неродѣла сѣѣ ді маї вре Д. Еліад сз фіе дїн народ де кѣт дїн нерод фії сзнзтос, кзчї еѣ дїн партеа мѣаї мѣлземеск пентрѣ амѣндѣсз епїтетѣрїле шї і ле лас Дсале, не фз-кѣндѣнї треѣнцз.

VI. Акѣма те нтревѣ Домнѣле Реченсент сзмі опїї: каре лѣкрѣ есте маї деспотїк шї маї не сѣферїт? Обсер-вациїле мѣле 1-ѣ режемате пе теорїї філологіче трасе дїн темѣрїле лімбеї Латїне мѣма лімбеї Ромѣнеції. 2-ле кареле нѣ лнтѣнекз, че лзмѣреск, пѣртѣнд лн сі-не ноте спечїфікзтаре дѣпре осебірѣ фїїнцелнїкз а о-біектелор. 3-ле аповате де скріптеле Бісерїчеції шї де алте алкзтѣрї шї докѣменте веї і де ѣлѣл пс-порѣлаї ромѣнеск, шї 4-ле аплїкате лн скоалеле на-ціонале дїн патрїа мѣ де ла лмфїїнцарѣ лор, шї каре обсервациї ді ле веї четї маї кѣ пзтрѣнде-ре шї фзрз пресѣмціе ле веї віде кз пре лннѣз а-чел, кз нѣ сѣнѣт фзрз темейѣ, пре кѣм шї сінгѣр ле мзрѣрїсешї прїн Но: 122 а ле Кѣрїерїлѣї, сѣнѣт мо-тївате шї лндрептате кзтрз тінерїї стѣдісшї ді па-трїей меле, карїї нѣ се сѣпзрз пентрѣ лмвзцзтѣра че лі се дз прївїтоаре кзтрз лнзтѣрарѣ нешїїнцей лор, шї карїї нѣ се сѣпзрз де стїлѣла пречепторїкѣ ал обсер-вациїлор, ніче канд лі се зїче кз грешеск лѣзтѣндѣсе де ла регѣлеле статорнїчїте реклемѣзз кз фрасѣа е деспотїк, те нтревѣ атаре рефлексїї філологіче, че цїнтеск нѣмаї кзтрз кандале лімбеї, сѣнѣт деспотїче шї не сѣферїте? аѣ їнвектївеле Дтале кѣ каре окзрешї самѣ-нїї пїн треѣла пентрѣ кз нѣці ѣрмѣзз ореїшѣ пзрерїлор шї ноѣзтзцілор? шї каре лѣкрѣ поате фі маї вреднїк де рїс де кѣт а те фаче крїтїк непѣс де нї-міне, а сатїра ідеїле шї компѣнерїле Ромѣнїлор кѣ челе маї негїдаѣе контразїчере шї ворѣе маскарате не ферте шї не сзрате, а фаче кѣ де ла сіне лмпѣтер-

(*) Еліад Но. 25 ал аднотациїлор.

нічіре корекції ка Даскалѡл Екѡменік алкзтѡрілор
 стреїне чеці лнтрѡл лн мѡнѡл, ва пѡнѡл шї Сфїнтеї
 Скрїптѡрї дѡпре ересѡл граматїчеї Дтале, чѡ сїнгѡрѡл
 кѡ асемїнѡл провінціалїсме лнтре тоате граматїчїле
 Ромѡнїцїї, скрісе де кзтрѡл осевїції вѡрѡцїї дїн провін-
 цїїле Дакїеї пре кѡм шї дїн лнсаши Валахїа, а вої кѡ
 атаре ѡхѡрѡцїе сѡл кѡвѡртецїї лѡмѡл лн секта Дтале де
 фрїкѡл дѡпре методѡл оріентал, шї апої ферѡскѡл Д.хѡѡ
 сѡл нѡ кѡтехе карїва а се апѡра де катїхетїка чѡ
 сфорцатѡл сѡл а зїче чева лнпротїва пѡрерїлор Дтале
 а реформаторѡлѡл, кѡ каде лн кѡнцїїле фѡрїеї Дтале,
 кареле те мѡнїї шї асѡпра водреї че др кзтїна фрѡн-
 желе лѡрїеї, че осокїї кѡ аѡ пѡс пре капѡцїї мѡжа шї
 глорїа пентрѡл мерїтѡл реформеї шї а реценерациеї
 їсѡвїтеї лн лїтературѡл Ромѡнїскѡл, кѡнд ачѡста есте
 режѡлатѡл а маї мѡлтор тїмпѡрїї шї варѡцїї, пре кѡм
 сїнгѡр вїне цїї, шї ла каре трѡбѡл маї есте ѡнѡл де
 лѡкрѡл мѡлѡл... кѡчїї к' обѡкѡцїїкѡл де традѡчере шї о
 бѡкѡцїїкѡл де sic kleinstädtisch лѡкрѡл нѡ саѡ мѡн-
 тѡїтѡл.

Лнса Дѡмнѡле маї асѡмѡпѡрѡцїї фокѡл чел ѡлплїт лл
 провінціалїсмѡлѡл, де каре се лнфлѡкѡрѡлѡл тѡл Дтале,
 ка се нѡ цїї се лнрѡполїскѡл кѡнѡна. Четеше Дѡмнѡле че-
 ле че скрїї асѡпра алтора, скоатецїї вѡрна дїн окїї ка сѡ
 поцїї прївїї пенїѡл стїлѡлѡл Дтале че респїрѡл асѡлѡтїсмѡл
 лнѡрѡкат лн ѡсѡмѡнтѡл чел негрѡл ал ѡмїлїтѡцїеї
 кѡ борѡе де рѡгѡчїїне шї де кѡзѡт ла пѡмѡнт, цїїнд
 лнса пе 'дедесѡпт мѡчїїка претенцїеї, кѡ карѡл дїї
 лн кап лндатѡл че кѡтѡлѡл чїнева се те лнтреѡе де
 че? дестѡлѡл деѡадѡл фїїнд "αὐτός ἔφα", респект
 дарѡл шї асѡлатаре кѡ алмїнтрїле вѡ іеа дракѡл.

Ачесте Дѡмнѡле цїї ле іеа лн прївїре шї апої мѡстрѡл
 шї проѡхѡше пе алцїї, кѡ скрїѡл кѡ претенцїе, Дѡф-
 торе вїндѡкѡте маї лнтѡл пре тїне лнсацїї.

Врѡнд а те фаче дреп-ѡѡдекѡторїѡл лѡкрѡрїлор
 шї олменїлор десѡракѡте де егїсїсѡл, олѡл чел векїѡл,
 шї лмѡракѡте лн чел нѡѡ ал вїртѡцїеї, асѡперїн-
 дѡте кѡ зѡл адеѡзѡлѡл, лѡпѡдѡл претенцїїле фанта-
 стїче де ацїї ѡрма лѡмѡл орѡеце, скоатецїї дїн сѡфлет
 пѡцїїнїїа врѡнд спре не жїгїнїрѡл ванїтѡцїеї сѡл аперїї
 тот че аѡ апѡкат ацїї ешїї дїн гѡрѡл, крѡхїнд кѡ др фї
 о мїнерѡл ешїїтѡл дїн капѡл лѡї Жїлѡл, сѡпѡнецїї де крїте-
 рїеї лѡкрѡрїлор темѡжрїї адеѡзѡрате нѡ пѡрерїї, нѡ воїнцѡл
 дрїтѡрїеї нѡ капрїцїеї шї лнсафѡршїт неадеѡзѡрїї.

Кѡцѡтѡл кѡ аколо ѡнде врѡнд а апѡра ідіѡма Дтале

вѡрѡтѡл лн Сф. Скрїптѡрѡл зїчїї: „Сф: Скрїптѡрѡл е-
 „сте мѡнтенїтѡл де векѡрїї шї ачѡста есте борѡа Мѡн-
 „тенїлор сѡл те цїї де дѡнса“ шїї пѡтем зїче шї
 нѡї „Сф: Скрїптѡрѡл есте молдѡвенїтѡл де вѡкѡрїї шї
 „ачѡста есте борѡа сѡл модѡл скрїереї Молдѡвенїлор
 „сѡл те цїї де дѡнса“ сѡл нѡ аперїї пе (а...) чеї ѡн
 провінціалїсмѡл ал Дтале лнпротїва лѡї (аѡ) ал Вїсерїчеї,
 шї пре кареле атѡт теорїа нї'л рекомѡндѡл маї мѡл
 де кѡт пе (а) сѡл (о) кѡт шї скрїїторїї, ва лнсаѡлї грам-
 матїчїї векїї шї нѡї де пїн тоате провінцїїле Дакїеї, сѡл нѡ
 аперїї стрїкарѡл фїналѡрїлор лѡвѡцїнд лн граматїка Дтале
 а каснїчїї фемеї л.л. а каснїчеї фемеї, регѡлї, нїменї,
 кѡшї ш. а. лн лок де: касе, регѡле, нїмїне сѡл нїме, пре ѡ-
 неле ка ачестѡл дїсапроѡате шї де теорїеї шї де естетїкѡл
 сѡл ле аперїї орѡеце нѡмаї петрѡл кѡ ал апѡкат а ле пѡне
 лн Граматїка Дтале, ка прїн еле сѡл те дрѡцїї оріцїї-
 нал шї реформатор радїкал, сѡкотїндѡле де маре лѡкрѡл
 шї де норѡчїре кѡ афарѡл де Дта нѡл плеснїт лн кап
 пе нїменѡл алѡл, кареле сѡл фїе адѡптат атаре трївїалї-
 тѡцїї крѡхѡте де арїстѡргїме. Ачѡста есте ѡмѡра а-
 сїнѡлѡл Дѡмнѡле пре карѡл о фачїї лнпреѡнѡл кѡ (а...) ал
 Дтале шї пентрѡл каре аѡм те лѡпѡцїї, врѡнд алнї дрѡтѡл
 ка кѡрѡл граїѡл кѡ пост-фавѡлїацїа: кѡ тоате ле алї кор-
 бе... лнса дїї апої дїн мїзѡскѡл галантерїїле ачесте
 а ле граматїсмѡлѡл Дтале се нѡ осокїї кѡ лїмеѡл Ромѡн-
 нїскѡл ва сѡл алїкѡл вре о сѡкѡдере, шї гарѡл кѡнд крѡзїї кѡ
 тот че н'аѡ ешїїт дїн сфїчїнѡцїї сѡл чел пѡцїїн н'аѡ тре-
 кѡт прїн карантїна Граматїчеї Дтале есте молепсїт,
 перїѡлос пентрѡл лїтературѡл, шї дрепт ачѡл стїлї кѡ
 гѡра касѡкѡл, пре кѡм дѡмонѡл чел реѡл, пѡндїнд пре ол,
 ка лндатѡл че др ешїї ѡн кѡвѡнт де ла алцїї нѡ де ла
 Дта сѡл апѡчїї ла кѡнѡїтїт, шї кѡ окѡрїї нечѡплїте сѡл
 каѡцїї а сѡзрїеї лѡмѡл ка флѡлѡл кѡ пелѡл лѡлѡлї
 вїтеле, везї! ачѡста есте Дѡнкішѡтїсмѡл, пре кареле
 Дта вреї сѡл анїї алтора, дѡчїї дѡфторѡе вїн-
 декѡте маї вїне пре тїне лнсацїї.

Спаллїцїѡл дарѡл шї вѡл кѡрѡцїїцїї, скоатецїї вїкѡлѡлѡл
 дїн інїма воастрѡл зїче Дѡмнѡл, потрїѡецеѡте кѡ дорїнѡл
 тоталѡл, каре лн адеѡзѡл се поате нѡмї дорїнѡл ѡнїреї,
 сѡпѡнеѡте крїтерїеї темѡжрїлор адеѡзѡрате шї не пѡртїнї-
 тоаре лнфѡцїѡшѡте лн респѡнѡл дѡт ла чѡл дїн тѡїе
 аполѡцїеї а Дтале шї венїцїї сѡл не лнтреѡлѡл зїче Дѡм-
 нѡл, сѡл не сфѡтѡїм, сѡл не лнцѡлеѡл шї сѡл не ѡнїм.

Ешїї 3, Нѡемѡрїе 1839.

П. Г. Сѡлѡескѡл.